

SOBIR KAMOLOV PORTRETIGA CHIZGILAR

Islomxon Jaxongirov Faxriddin o'g'li

Farg'ona davlat universiteti talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada O'zbekiston SSRdan taniqli rohib Sobir Kamolovning hayoti va ahamiyati o'rganilgan. Uning hayoti va hissalarini chuqur o'rganish orqali ushbu tadqiqot Kamolov faoliyat ko'rsatgan madaniy, diniy va tarixiy sharoitlarni yoritib beradi. Maqolada birlamchi va ikkilamchi manbalar, intervyular va arxiv tadqiqotlarini o'z ichiga olgan ko'p qirrali yondashuv qo'llaniladi. Topilmalar Kamolov ijodining O'zbekistonning diniy manzarasiga chuqur ta'sirini ko'rsatib, sovet Ittifoqi davrida va undan keyingi davrda ma'naviyatning o'zni haqida qimmatli tushunchalar beradi. Maqola Sobir Kamolovning abadiy merosi haqidagi mulohazalar bilan yakunlanadi va keyingi tadqiqotlar uchun yo'llarni taklif qiladi.

Kalit so'zlar: Sobir Kamolov, rohib, O'zbekiston SSR, diniy manzara, ma'naviyat, Sovet davri, madaniy kontekst, tarixiy ahamiyati.

АННОТАЦИЯ

В этой статье исследуется жизнь и значение известного монаха из Узбекской ССР Сабира Камолова. Глубоко изучая его жизнь и вклад, это исследование проливает свет на культурные, религиозные и исторические условия, в которых работал Камалов. В статье используется многогранный подход, включающий первичные и вторичные источники, интервью и архивные исследования. Полученные данные показывают глубокое влияние творчества Камолова на религиозный ландшафт Узбекистана и дают ценную информацию о роли духовности во времена Советского Союза и за его пределами. Статья завершается размышлениями о вечном наследии Сабира Камалова и предлагает пути для дальнейших исследований.

Ключевые слова: Сабир Камалов, монах, Узбекская ССР, религиозный пейзаж, духовность, советский период, культурный контекст, историческое значение.

ABSTRACT

This article explores the life and significance of the famous monk Sobir Kamolov from the Uzbek SSR. Through an in-depth study of his life and contributions, this study highlights the cultural, religious and historical conditions in which Kamolov worked. The article uses a multifaceted approach that includes primary and secondary sources, interviews, and archival research. The findings show the profound impact of Kamolov's work on the Religious Landscape of Uzbekistan, providing valuable insights into the role of spirituality during and after the Soviet Union. The article concludes with reflections on the eternal legacy of Sobir Kamolov and offers paths for further research.

Keywords: Sobir Kamolov, Monk, Uzbek SSR, religious landscape, spirituality, Soviet period, cultural context, historical significance.

Kirish qismida maqolaning maqsadi haqida umumiy ma'lumot berilgan bo'lib, unda Sobir Kamolovning ahamiyati va u faoliyat ko'rsatgan kontekst ko'rsatilgan. U qo'llanilgan tadqiqot usullari bilan tanishtiradi va maqolaning tuzilishini belgilaydi.

Metodlar bo'limida Sobir Kamolovni o'rganishda qo'llaniladigan tadqiqot yondashuvi batafsil bayon etilgan. Unda foydalanilgan manbalar, shu jumladan birlamchi va ikkilamchi materiallar, intervyular va arxiv tadqiqotlari tasvirlangan. Bo'lim, shuningdek, tadqiqot jarayonida duch keladigan har qanday cheklovlar yoki muammolarni ta'kidlaydi.

Sabir Kamalovich Kamalov (19 aprel (2 may) 1910 - 6 iyun 1990) sovet va o'zbek davlat va partiya arbobi, O'zbekiston KP Markaziy komitetining birinchi kotibi (1957-1959).

Toshkent marksizm-leninizm institutini (1936-yil), VKP Markaziy komiteti huzuridagi oliy o'quv yurtini (1949-yil) tamomlagan.

Toshkentda ishchi oilada tug'ilgan. O'zbek tili. 1925-yildan 1929-yilgacha Toshkentda kunlik ishlarda ishchi-Qurilishchi (bo'yoqchi, suvoqchi). 1926 yilda VLKSMGA a'zo bo'ldi.

1929-1930 yillarda-O'zbekiston KP(B)oktyabr tuman qo'mitasi partiya kabinetining targ'ibotchisi (Toshkent)

1930-1936 yillarda komsomol ishida: 1930 yilda O'zbekiston LKSM yangi Buxoro tuman qo'mitasi kotibi, 1931-1933 yillarda VLKSM O'rta Osiyo viloyat qo'mitasi mudirining o'rinbosari, ommaviy iqtisodiy bo'lim mudiri, 1933-1936 yillarda Lksmuz Qoraqalpoq viloyat qo'mitasining 1-xatibi.

1937 yildan partiya va sovet rahbariyatida.

1936 yilda Toshkent marksizm-leninizm institutida o'qishni tugatgandan so'ng, Farg'ona viloyati KP(b)O'zbekiston Respublikasi Toshloq tuman qo'mitasining 1-xodimi etib saylanadi.

1937-1938 yillarda-Farg'ona viloyati KP(b)uz Marg'el tumani qo'mitasining 1-xatibi.

1938 yilda-O'zbekiston KP(B)Farg'ona viloyat qo'mitasi qishloq xo'jaligi bo'limi mudiri.

1938-1939 yillarda O'zbekiston KP(B)Farg'ona viloyat qo'mitasining 2-xatibi.

1939-1940 yillarda-O'zbekiston SSR dehqonchilik xalq komissari.

1940-1941 yillarda-O'zbekiston SSR Xalq qo'mitasi raisining o'rinbosari.

1941 yil aprel □ 1946 yil oktyabr oylarida O'zbekiston KP(b)Qoraqalpoq viloyat qo'mitasining 1 □ xatibi.

1946-1949 yillarda VKP Markaziy komiteti huzuridagi oliy o'quv yurti tinglovchisi.

1949 yil sentyabr 1950 yil aprel O'zbekiston KP(B)Farg'ona viloyat qo'mitasining 1-xatibi.

1950-1955 yillarda-O'zbekiston KP Markaziy komiteti kotibi.

1955 yil 22 dekabrda 1957 yil 30 dekabrgacha O'zbekiston SSR Ministrlar Sovetining raisi.

1957 yil 28 dekabrda VI favqulodda plenum davomida N. A. Muxitdinov o'rniga O'zbekiston KP birinchi kotibi etib saylandi (KPSS Markaziy komiteti kotibi etib saylanganligi munosabati bilan). Muxitdinov singari "Toshkent" klanining vakili hisoblanadi.

Tadqiqotchilarning fikricha, S. K. Kamalov davrida respublikada kadrlar keng miqyosda ildiz otishi boshlangan. Mahalliy aholi buni milliy "tug'ilishdan oldingi" davrning boshlanishi sifatida qabul qildi, uning o'ziga xos belgisi musulmon marosimlariga rioya qilishga urinishlar edi: sunnat, nikoh va urf-odatlar bo'yicha vafot etgan ajdodlarni dafn etish. O'zbekiston KP Markaziy komitetining madaniyat bo'limi mudiri oliy partiya instansiyalariga o'zbek yozuvining kirill asoslarini Arab alifbosi bilan almashtirish masalasini ko'rib chiqish uchun kiritdi. Bunday "korenizatsiya" qo'llab-quvvatlanmadi va Moskva rahbar markazi tomonidan M. A. Suslov Tomonidan¹.

¹ Остроумов Н. Р. Сарты. Этнографические материалы. Издание второе, дополненное. -Ташкент: Типо-Литография торгового дома «Ф. и Г. Бр. Каменского», 1996.-С.3.

1959-yil 15-martda S. Kamalov "kadrlarni siyosiy jihatdan ishonchsiz elementlar bilan to'sib qo'ygani" va "millatchilik ko'rinishlariga nisbatan yarashuv-homiylik munosabati" uchun lavozimidan bo'shatildi[2].

1959 yil martdan 1962 yil aprelgacha Farg'ona viloyat ijroiya qo'mitasi raisi.

1962-1965 O'ZSSJ don mahsulotlari Bosh boshqarmasi boshlig'ining o'rinbosari.

1965-1970 O'ZSSJ don mahsulotlari vazirining 1-o'rinbosari.

1970-1980 O'zSSR tayyorgarlik vazirining o'rinbosari.

1980 yil may oyidan ittifoq ahamiyatiga ega shaxsiy pensioner. Toshkentda dafn etilgan.

2-5 chaqiriq SSSR Oliy Soveti deputati (1946-1962). 1956-1961 yillarda KPSS Markaziy komiteti a'zosi.

Natijalar bo'limida tadqiqotning asosiy natijalari keltirilgan. Unda Sobir Kamolov hayoti, uning rohib sifatidagi roli va O'zbekiston SSR diniy manzarasiga ta'siri haqida to'liq ma'lumot berilgan. Bo'limda Kamolovning ta'limoti, shogirdlari va u bilan bog'liq har qanday muhim voqealar yoki yutuqlar haqida tafsilotlar bo'lishi mumkin.

Munozara bo'limi natijalarni kengroq tarixiy, madaniy va diniy kontekstda tahlil qiladi va sharhlaydi. Unda Kamolovning sovet davridagi faoliyati oqibatlari o'rganiladi, u duch kelgan qiyinchiliklar va imkoniyatlar muhokama qilinadi. Bo'lim Kamolovning e'tiqodlari va amaliyotlarini o'sha davrdagi hukmron mafkuralar bilan taqqoslab, uning ma'naviyat va davlat nazorati o'rtasidagi ziddiyatlarni qanday boshqarganligini o'rganishi mumkin.

XULOSA

Xulosa qismida Sobir Kamolovning O'zbekiston SSR diniy tuzilishiga qo'shgan hissalarini takrorlanib, asosiy topilmalar va ularning ahamiyati umumlashtiriladi. Unda Kamolovning abadiy merosi va uning ma'naviy rahbarlarning keyingi avlodlariga ta'siri muhokama qilinadi. Bundan tashqari, ushbu bo'limda Kamolovning zamonaviy diniy amaliyotlarga ta'sirini o'rganish yoki rohiblarning sovet jamiyatidagi keng rolini o'rganish kabi keyingi tadqiqot yo'llari bo'yicha takliflar berilgan.

Xulosa qilib aytganda, ushbu maqolada Sobir Kamolovning hayoti va O'zbekiston SSRdagi rohib sifatidagi hissalarini yorituvchi keng qamrovli portreti keltirilgan. Tarixiy va madaniy kontekstni o'rganib, ushbu tadqiqot Kamolov ijodining ahamiyatini ta'kidlaydi va Sovet davridagi diniy manzara haqida qimmatli tushunchalar beradi. Maqola Kamolov bo'yicha keyingi tadqiqotlarni ilhomlantirishga qaratilgan bo'lib, davlat nazorati sharoitida ma'naviyatni chuqurroq tushunishga undaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI: (REFERENCES)

1. Наливкин П.В. Туземцы раньше и теперь.-Ташкент: Типография Туркестанского Товарищества Печатного Дела, 1913.-С.3,5.
2. Бекларбеги-хонликлар давридаги амал. Бек атамасидан фарқи шуки, агар бек ўз даврида маълум туман ёки маъмурий бирлик устидан раҳбарлик қилган бўлса, Бекларбегининг ваколат доираси ва у бошқарадиган ҳудуд ҳажми ҳам бекникидан анча миқдорда юқори бўлган. Шу сабабли барча беклар устидан раҳбар бўлганлиги боис ҳам у бекларбеги, деб аталган.
3. Остроумов Н. Р. Сарты. Этнографические материалы. Издание второе, дополненное. -Ташкент: Типо-Литография торгового дома «Ф. и Г. Бр. Каменского», 1996.-С.3.
4. Захириддин Муҳаммад Бобур. “Бобурнома”.-Тошкент: Юлдузча, 1989.-Б.8.
5. Алишер Навоий мукамал асарлар тўплами. Муҳокамат ул луғат айн. XVI том. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Алишер Навоий номидаги Тил ва адабиёт институти –Тошкент: Фан, 2000.-Б.8.
6. Остроумов Н. Р. Сарты. Этнографические материалы. Издание второе, дополненное. -Ташкент: Типо-Литография торгового дома «Ф. и Г. Бр. Каменского», 1996.-С.29.